

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Згідно теоріями переходу, працівники неформального сектору часто мають низький дохід, стикаються з нестабільністю доходів і без доступу до базового соціального захисту. Жінки грають важливу роль в цій сфері. Більшість бідності, особливо серед жінок, концентрується в неформальному секторі, і багато домогосподарств з низьким доходом залежать від нього. Однак цей сектор може не пропонувати можливостей для зростання, і працівники можуть залишатися в ньому на довгий термін, займаючись нелегальною роботою. З іншого боку, неформальний сектор допомагає багатьом уникнути крайньої бідності і забезпечити мінімальний дохід для виживання. Навіть у розвинених країнах деякі офіційно працевлаштовані можуть обирати роботу за межами формального сектору, щоб скористатися додатковими вигодами.

Неформальний сектор може створювати замкнене коло для урядів. Незбирання податків може обмежувати фінансування державних послуг, роблячи неформальний сектор привабливішим. Деякі уряди вважають неформальність перевагою, оскільки вона дозволяє поглинати надлишкову робочу силу і пом'якшувати проблеми безробіття. Для урядів критично важливо визнавати потенціал неформальної економіки виробляти товари і послуги, створювати робочі місця і сприяти імпорту та експорту.

Робота в неформальному секторі, яка не реєструється державою, позбавляє працівників прав на соціальне забезпечення і обмежує їх можливість створювати профспілки. У порівнянні з працівниками формальної економіки, які мають захист за законодавством, працівники неформального сектору змушені працювати довше.

У країнах що розвиваються, значна частина жіночої праці у несільськогосподарському секторі є неформальною через доступність роботи для жінок у цьому секторі. Найпоширенішими професіями у неформальному секторі є надомні працівники, залежні субпідрядники, власники власної продукції та вуличні торговці. Жінки становлять значну частину цього сектору і працюють у нестабільних та корумпованих сегментах, у таких галузях як гончарство, домашня робота, охоронні послуги, торгівля, косметологія, будівництво та швейна промисловість.

Чоловіки частіше здійснюють масштабні операції та торгують товарами, які не псуються, у той час як жінки, що є роботодавцями, менше представлені. Жінки переважно займаються дрібномасштабною торгівлею харчовими продуктами. У жінок обмежене представництво на високооплачуваних посадах у неформальному секторі, але переважають на низькооплачуваних, що призводить до гендерного розриву в зарплаті. Ринкові умови, стратегії домогосподарств та політика держави сприяють цій гендерній нерівності.

Працівники неформального сектору мають обмежений вплив на державну політику, що може створювати проблеми для інших політично впливових груп. Профспілки можуть боротися проти організації неформального сектору через загрозу для їхнього членства та інвестицій. Бар'єри для профспілкової організації в неформальному секторі включають низький та нерегулярний дохід, нестабільність місць роботи та самозайнятість. Неформальний сектор може викликати опозицію від виробників у формальному секторі через конкуренцію, гнучкість виробництва та бюрократичну свободу. Цей сектор також може зменшувати матеріальну і політичну владу урядових агентів через відсутність стандартних податків.

У багатьох країнах діти вступають до неформального сектору, займаючись важкою та небезпечною працею, яка включає сміттярство, поденні роботи, будівництво, продажі, сезонні роботи та роботу у маленьких майстернях. Під час економічних криз багато сімей стикаються з безробіттям та втратою роботи, змушуючи підлітків збільшувати дохід своїх родин, продаючи товари чи послуги. Це часто призводить до відмови від соціальної активності та участі в неформальній економіці, формуючи роль підлітків як дорослих у сім'ї. Для багатьох осіб, особливо кольорового населення, участь у неформальній економіці не є вибором, а вимогою для виживання. Навіть за відсутності альтернатив, вони не мають можливості піднятися в економічному суспільстві. Участь підлітків у неформальній економіці породжує суперечливість через обмеження та закони, що регулюють працю молодих людей. Привілейовані дорослі можуть розглядати це як примусову працю, оскільки вони вважають, що діти позбавляються «нормального» дитинства і несуть велику відповідальність. Багато дітей самостійно вирішують допомагати сім'ї в економічних труднощах, усвідомлюючи, що це необхідно для їхнього виживання. Вони починають працювати, розуміючи, що їхній внесок стає необхідним для економічного благополуччя сім'ї.

Зв'язок між неформальним сектором і бідністю складний і не може бути зведений до простого причинно-наслідкового зв'язку. Проте

збільшення розмірів неформального сектору може сповільнювати економічне зростання. Середні доходи в цьому секторі нижчі, а працівники переважно належать до верхнього рівня бідності. Також у них обмежений доступ до допомоги по безробіттю та соціального захисту, порівняно з формальним сектором.